

รูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ส่งผลต่อการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืนของชุมชน อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

The Development of Community Economic Model Affects the Sustainable Self-Reliance of The Community in Thong Pha Phum District Karnchanaburi.

พาที เกศธนากร¹ กรบุษบา สังข์วรรณ² และเพ็ญจันทร์ โมฬีเพ็ท³

Patee Gasthanakorn¹ Kornbusaba Sangwanna² Piangchan Moffatt³

¹สาขาวิชาเทคโนโลยีศึกษาและคอมพิวเตอร์ศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

¹Education Technology and Computer Studies Program Faculty of Education

Kanchanaburi Rajabhat University e-mail: patee.man@gmail.com

²สาขาวิชาเทคโนโลยีศึกษาและคอมพิวเตอร์ศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

²Education Technology and Computer Studies Program Faculty of Education

Kanchanaburi Rajabhat University

³สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

³Department of English Education Faculty of Education Kanchanaburi Rajabhat University

Received : March 11, 2019, Reviewed March: 18, 2019, Revised : March 25, 2019, Accepted : April 1, 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ส่งผลต่อการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืนของชุมชน อำเภอทองผาภูมิจังหวัดกาญจนบุรี มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยดังนี้ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ส่งผลต่อการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืน และ 2) เพื่อสร้างและตรวจสอบความตรงของรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ส่งผลต่อการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืนของชุมชน อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ผู้ประกอบการของกลุ่มเศรษฐกิจชุมชนจำนวน 245 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงบรรยายและสถิติเชิงอ้างอิงได้แก่ ความถี่ ร้อยละค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความแปร ความโด่ง สัมประสิทธิ์การกระจาย การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน และการวิเคราะห์เส้นทาง ซึ่งวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการศึกษาองค์ประกอบของการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ส่งผลต่อการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืนของชุมชน อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ได้องค์ประกอบ จำนวน 4 องค์ประกอบได้แก่ การพัฒนาและการจัดการ การสร้างพื้นฐานและกระบวนการ การขายและจัดสรรผลกำไร และการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.545 ถึง 0.949 ทุกตัวแปรสามารถอธิบายความแปรปรวนสะสมขององค์ประกอบได้ร้อยละ 74.39 2. ผลการสร้างและตรวจสอบความตรงของรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ส่งผลต่อการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืน

ของชุมชน อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า องค์ประกอบการพัฒนาและการจัดการ (DEM) องค์ประกอบโครงสร้างพื้นฐานและกระบวนการ (BPP) และองค์ประกอบการขายและจัดสรรผลกำไร (SPA) ส่งผลต่อการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืนของชุมชนอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี และรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ส่งผลต่อการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืนของชุมชน อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2=91.11$, $df=106$, $p=0.85$, 21 , $GFI=0.96$, $AGFI=0.94$, $RMSEA=0.00$, $SRMR=0.04$)

คำสำคัญ: รูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน, การพึ่งตนเองอย่างยั่งยืน

Abstract

Research on community economic development patterns that affect sustainable self-reliance of communities in Thong Pha Phum District, Kanchanaburi Province The objectives of the research are as follows: 1) study the elements of community economic development that affect sustainable self-reliance and 2) To create and verify the validity of the model of community economic development that results in sustainable self-reliance of the community in Thong Pha Phum District Kanchanaburi Province. The sample used in the research was 245 entrepreneurs in the community economy group using stratified sampling method. The research instrument was a questionnaire with the reliability of 0.98. Data analysis using descriptive statistics and reference statistics was frequency, percentage, mean. Standard deviation, skewness, kurtosis Distribution coefficient Exploratory element analysis And confirmatory component analysis And route analysis Which analyzes data by using computer software. The research found that 1.The results of the study of the elements of community economic development affecting sustainable self-reliance of communities in Thong Pha Phum district Kanchanaburi province found that the composition of 4 elements Development and management Basic building and process Sales and profit allocation And sustainable self-reliance The composition of the water is between 0.545 and 0.949. The cumulative variance can be described as 74.39% 2.The results of the creation and validation of the model of community economic development affecting sustainable self-reliance of Thong Pha Phum community Kanchanaburi province found that the development and management elements (DEM), the basic building and process components (BPP) and the sales and profit allocation component (SPA) affect sustainable self-reliance of communities in Thong Pha Phum district Kanchanaburi And the model corresponds to empirical data. ($\chi^2=91.11$, $df=106$, $p=0.85$, 21 , $GFI=0.96$, $AGFI=0.94$, $RMSEA=0.00$, $SRMR=0.04$)

Key words: The model of development community economic, sustainable self-reliance

บทนำ

จากกระแสของโลกาภิวัตน์ที่เกิดจากการพัฒนาด้านเทคโนโลยี และการสื่อสาร ทำให้คนสามารถเชื่อมโยงติดต่อกันด้วยวิธีการที่แตกต่างและหลากหลายวิธีจนเกิดสิ่งที่เรียกว่าโลกไร้พรมแดน ส่งผลให้ระบบทุนนิยมขยายตัวไปทั่วโลกอย่างรวดเร็ว ก่อให้เกิดระบบการพึ่งพาด้านเทคโนโลยีและเงินทุนธุรกิจถูกครอบงำโดยนายทุนต่างชาติ (Barrett and Whyte. 1982) สถานการณ์ดังกล่าวทำให้ประเทศไทยต้องปรับกระบวนการพัฒนาประเทศให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง แต่ผลของการพัฒนาประเทศที่ผ่านมาได้รับผลกระทบเชิงลบ จากการแข่งขันความสามารถของการใช้ประโยชน์กับการอนุรักษ์ ฟื้นฟูสภาพปัญหาด้านสังคมและจิตใจที่เกิดจากการไหลบ่าเข้ามาของกระแส วัฒนธรรมต่างชาติทำให้ศีลธรรม คุณธรรมและจริยธรรมในสังคมไทยเสื่อมถอย สภาพปัญหาดังกล่าวเชื่อมโยงและมีผลทำให้เกิดปัญหาการพึ่งตนเองของคนในประเทศ (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. 2552)

การพึ่งตนเองบนพื้นฐานเศรษฐกิจชุมชนมุ่งหวังที่จะแก้ปัญหาเศรษฐกิจระดับฐานรากในระดับครอบครัวระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล ระดับประเทศ โดยการเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้บนพื้นฐานการปฏิบัติจริงให้เกิดขึ้น โดยเฉพาะระดับหมู่บ้าน ชุมชนเพื่อขยายเป็นพื้นที่เรียนรู้หรือแหล่งเรียนรู้ ในลักษณะของศูนย์เรียนรู้ชุมชนระดับตำบลที่เน้นการพัฒนาความสามารถของชุมชน เน้นการมีส่วนร่วมในการคิด การตัดสินใจ การดำเนินงานและการรับผลที่เกิดในรูปของกลุ่ม/ องค์กร/สหกรณ์ออมทรัพย์ในรูปแบบต่างๆ อีกทั้งยังเป็นการจัดการชุมชนสร้างงานให้เกิดขึ้นในชุมชนเกิดการพึ่งพาตนเองในระบบการผลิต การลดต้นทุน การแปรรูปผลิตภัณฑ์ และการออมทรัพย์ ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 12 ที่เน้นยุทธศาสตร์การพัฒนาค้นสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน การสร้างความเข้มแข็งภาคเกษตร ความมั่นคงของอาหารและพลังงาน ตลอดจนการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2560)

แนวทางในการพัฒนาที่เหมาะสมเพื่อแก้ไขสภาพปัญหาดังกล่าวเพื่อให้ประเทศและประชาชนสามารถพึ่งตนเองได้เป็นเป้าหมายในการพัฒนา โดยให้ความสำคัญกับปัจจัยภายในประเทศมากกว่าการพึ่งพาปัจจัยภายนอกให้ความสำคัญต่อการสร้างจิตสำนึกของความเป็นชุมชน เป็นทางเลือกใหม่ของการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมและการพึ่งตนเองการสร้างเศรษฐกิจชุมชนให้ประสบความสำเร็จนั้น จะต้องมียุทธศาสตร์ที่สำคัญคือ 1) การดำเนินกิจกรรมการจัดการเศรษฐกิจชุมชนต้องเริ่มต้นจากชุมชนที่มีความพร้อมและมีศักยภาพก่อน เพราะต้องการให้เป็นความคิดริเริ่มจากชุมชนเอง ภาครัฐต่างๆ เป็นผู้กระตุ้นและส่งเสริม 2) ต้องมีการทำงานร่วมกันระหว่างชุมชนและภาครัฐ ต้องทำงานในลักษณะเป็นหุ้นส่วนกัน เพื่อจะทำให้เศรษฐกิจชุมชนมีความเข้มแข็งเชิงธุรกิจและการจัดการ 3) การทำงานต้องมีการประสานงานจากหลายฝ่าย ดังนั้นจึงควรมีการกำกับในระดับนโยบายอย่างชัดเจนชัดเจน 4) มีการส่งเสริมเวที ประชาคมในระดับอำเภอ เพื่อเป็นแกนหลักการ

ประสานงานในทุกส่วน และเพื่อเป็นการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน และ 5) ต้องมีการระดมทรัพยากรจากภาครัฐและองค์กรพัฒนาเอกชน โดยการใช้แผนของชุมชนเป็นหลักในการสร้างกลไกการประสานงานเพื่อระดมทรัพยากร ทั้งหมดลงสู่พื้นที่เป้าหมาย ทั้งนี้แนวทางในการพัฒนาควรดำเนินการในด้านต่างๆ อย่างพร้อมเพรียงกันเพื่อก้าวสู่การพัฒนาแบบยั่งยืน (Sustainable Development) เป็นการพัฒนาที่จะสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องและตลอดไป (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2560)

การพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนโดยเป็นช่องทางในการเชื่อมโยงการทรัพยากรจากแหล่งทุน แหล่งผลิต แหล่งตลาด แหล่งความรู้ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน และเป็นกลไกขับเคลื่อนให้มีการเพิ่มประสิทธิภาพ การบริหารจัดการแหล่งทุน กลุ่มอาชีพ กลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ สำหรับการสร้างงานสร้างอาชีพ และสร้างรายได้แก่ชุมชน เพื่อส่งผลกระทบต่อประชาชนในหมู่บ้าน ให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจฐานรากด้วยการสนับสนุนและส่งเสริมเชื่อมโยงการพัฒนาชุมชน ระหว่างภาคีการพัฒนาในระดับอำเภอการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนให้ความสำคัญต่อการสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้แก่คนในชุมชนท้องถิ่น จึงเป็นการพัฒนาที่เน้นกระบวนการมากกว่ารูปแบบ และต้องการความต่อเนื่องในการปฏิบัติรวมทั้งให้ความสำคัญต่อการพัฒนาที่เริ่มจากฐานทรัพยากรในท้องถิ่น ตลอดจนการมีส่วนร่วมของพหุภาคี ได้แก่ ภาครัฐ ภาคธุรกิจ องค์กรพัฒนาเอกชน นักวิชาการ สื่อมวลชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาชุมชนท้องถิ่นอย่างบูรณาการ ซึ่งเป็นรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. 2553)

จากสภาพความเป็นมาและปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ส่งผลกระทบต่อการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืนของชุมชน อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งเป็นท้องถิ่นที่ประกอบด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 8 แห่งโดยมีกลุ่มเศรษฐกิจชุมชนที่หลากหลาย อาทิเช่น อาชีพผลิตภัณฑ์ชุมชน กลุ่มผู้ผลิตผู้ประกอบการ OTOP กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กองทุนโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กลุ่ม/องค์กร/เครือข่ายอื่นๆ ในชุมชน และประชาชนในหมู่บ้าน/ตำบลเพื่อเป็นองค์ความรู้หรือแนวทางในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น รวมทั้งส่งผลให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจแบบยั่งยืนและนำไปสู่การเป็นชุมชนเข้มแข็งและยั่งยืนของท้องถิ่นต่อไป

คำถามของการวิจัย

1. รูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ส่งผลกระทบต่อการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืนของชุมชน อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี มีองค์ประกอบอะไรบ้าง
2. รูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ส่งผลกระทบต่อการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืนของชุมชน อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี มีความตรงหรือไม่ อย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ส่งผลต่อการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืนของชุมชนอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี
2. เพื่อสร้างและตรวจสอบความตรงของรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ส่งผลต่อการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืนของชุมชนอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งพัฒนารูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ส่งผลต่อการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืนของชุมชนอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งใช้วิธีการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive research Method) ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบ แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนการพึ่งตนเองของชุมชน และเศรษฐกิจชุมชน จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วทำการศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มเศรษฐกิจชุมชนอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรีได้แก่กลุ่มเศรษฐกิจชุมชน กลุ่มอาชีพผลิตภัณฑ์ชุมชน กลุ่มผู้ผลิตผู้ประกอบการ OTOP กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กองทุนโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน (กข.คจ.) ประจำหมู่บ้าน กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี และกลุ่ม/องค์กร/เครือข่ายอื่นๆ โดยใช้แบบสอบถามในเก็บรวบรวมข้อมูล ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 4 ด้านคือ การส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน กระบวนการเศรษฐกิจชุมชน การจัดสรรผลกำไรและการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืน ซึ่งได้จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์หลักการ แนวคิด ทฤษฎี จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ กลุ่มเศรษฐกิจชุมชน กลุ่มอาชีพผลิตภัณฑ์ชุมชน กลุ่มผู้ผลิตผู้ประกอบการ OTOP กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กองทุนโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน (กข.คจ.) ประจำหมู่บ้าน กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองและกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี และประชาชนในหมู่บ้าน/ตำบล โดยศึกษาชุมชนอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นกลุ่มเศรษฐกิจชุมชน ในเขตชุมชนอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 255 คน กำหนดขนาดของตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ 1 : 15 ของตัวแปรหรือพารามิเตอร์ที่ศึกษาจำนวน 1 ตัวแปร กำหนดหน่วยตัวอย่างที่ต้องศึกษา จำนวน 15 หน่วย (Weiss. 1972 อ้างอิงใน นงลักษณ์ วิรัชชัย. 2542) ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้ มีตัวแปรที่จะศึกษาทั้งหมด 17 ตัวแปร ดังนั้นขนาดกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำตามเกณฑ์จึงเท่ากับ 255 คน โดยดำเนินการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวแปรเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ส่งผลต่อการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืนของชุมชน อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี เป็นมาตรประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ แบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) เพื่อสำรวจข้อมูลภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด อาชีพ ประเภทสินค้าที่กลุ่มผลิตและรายได้ของกลุ่มอาชีพ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวแปรเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ส่งผลต่อการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืนของชุมชน อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) จำนวน 66 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC) ของแบบสอบถามอยู่ระหว่าง 0.60-1.00 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.988 ผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับลักษณะของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ ความถี่ร้อยละ การวิเคราะห์ ตัวแปรเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ส่งผลต่อการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืนของชุมชน ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) สัมประสิทธิ์การกระจาย (coefficient of variation) ความเบ้ (skewness) และความโด่ง (kurtosis) ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

2. วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory factor analysis : EFA) เพื่อสำรวจและระบุองค์ประกอบรวมที่สามารถอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ โดยตัวแปรแต่ละตัวต้องมีน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป การทดสอบค่าสถิติ Bartlett's test of sphericity โดยค่าดัชนี Kaiser-Mayer-Olkin measures of sampling adequacy (KMO) ต้องมีค่าเข้าใกล้ 1 ข้อมูลจึงจะมีความเหมาะสมในการนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment coefficient) เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของเมตริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

4. วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis : CFA) เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลการวัดของแต่ละองค์ประกอบเพื่อยืนยันองค์ประกอบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

5. วิเคราะห์การตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ส่งผลต่อการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืนของชุมชนอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี โดยการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยจึงนำเสนอการสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. ผลการศึกษารูปแบบการพัฒนาระบบเศรษฐกิจชุมชนที่ส่งผลต่อการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืนของชุมชนอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ โดยวิธีสกัดปัจจัย

(principle component analysis : PCA) และการหมุนแกนแบบวาริแมกซ์ (varimax) ซึ่งถือเกณฑ์การเลือกตัวแปรที่เข้าอยู่ในองค์ประกอบโดยพิจารณาค่าเฉพาะ (eigenvalue) เท่ากับ 1.0 และถือเอาน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) ของตัวแปรที่มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป (Kaiser. 1974) รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การตรวจสอบความเหมาะสมของกลุ่มตัวอย่าง

KMO and Bartlett's Test		
Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		0.758
Approx. Chi-Square		3330.553
Bartlett's Test of Sphericity	df	136
	Sig.	0.000

จากตารางที่ 1 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของกลุ่มตัวอย่างในการวิเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ส่งผลต่อการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืนของชุมชนอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ตัวอย่างมีความเหมาะสมในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ โดยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ซึ่งพิจารณาได้จากค่า Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy (KMO) เท่ากับ 0.758 ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ 1 และเมื่อพิจารณาค่าการทดสอบของบาร์ทเลตส์ (Bartlett's Test) พบว่าตัวแปรต่างๆ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 2 แสดงองค์ประกอบ ค่าเฉพาะ ร้อยละของความแปรปรวน และร้อยละของความแปรปรวนสะสมขององค์ประกอบ

องค์ประกอบ	Initial Eigenvalues			Rotation Sums of Squared Loadings		
	ค่าเฉพาะ (Eigenvalues)	ร้อยละของความแปรปรวน	ร้อยละของความแปรปรวนสะสม	ค่าเฉพาะ (Eigenvalues)	ร้อยละของความแปรปรวน	ร้อยละของความแปรปรวนสะสม
		% of Variance	Cumulative %		% of Variance	Cumulative %
1	6.023	35.428	35.428	3.561	20.944	20.944
2	3.096	18.212	53.641	3.399	19.995	40.939
3	2.211	13.005	66.646	3.134	18.437	59.376
4	1.316	7.743	74.389	2.552	15.013	74.389

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ส่งผลต่อการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืนของชุมชนอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 17 ตัวแปร พบว่า ได้องค์ประกอบจำนวน 4 องค์ประกอบคือ การพัฒนาและการจัดการ (DEM) การสร้างพื้นฐานและกระบวนการ (BPP) การ

พึ่งตนเองอย่างยั่งยืน(SSR)และการขายและจัดสรรผลกำไร (SPA) องค์กรประกอบมีค่าไอเกนหรือค่าเฉพาะเท่ากับ 6.023, 3.096, 2.211 และ 1.316 ตามลำดับ สามารถอธิบายความแปรปรวนสะสมทั้งหมดได้ร้อยละ 74.389

ตารางที่ 3 แสดงน้ำหนักองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ส่งผลต่อการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืนของชุมชนอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

ตัวแปรการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน	องค์ประกอบ			
	1	2	3	4
1. การพัฒนาผลิตภัณฑ์ (MAN)	0.876	-	-	-
2. การจัดการบริโภค (CON)	0.835	-	-	-
3. การพัฒนาบุคลากร (HUD)	0.832	-	-	-
4. การพัฒนาพื้นฐานทางกายภาพ (PBD)	0.764	-	-	-
5. การสร้างสาธารณูปโภค (BUU)	-	0.866	-	-
6. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (NRC)	-	0.864	-	-
7. การรวมกลุ่มอาชีพ (PGD)	-	0.619	-	-
8. การมีจิตสาธารณะ (MIN)	-	0.616	-	-
9. การแปรรูปผลผลิต (PRP)	-	0.559	-	-
10. พื้นฐานทางเศรษฐกิจ (ECB)	-	0.545	-	-
11. ด้านเทคโนโลยี (TEC)	-	-	0.907	-
12. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (NRE)	-	-	0.895	-
13. ด้านเศรษฐกิจ (ECO)	-	-	0.895	-
14. ด้านสังคม (SOC)	-	-	0.814	-
15. การขายผลผลิต (PRS)	-	-	-	0.949
16. การให้การศึกษา (EDU)	-	-	-	0.903
17. การให้ความสนับสนุนชุมชน (COS)	-	-	-	0.612
ค่าน้ำหนักองค์ประกอบรวม	6.023	3.096	2.211	1.316
ร้อยละของความแปรปรวน	20.944	19.995	18.437	15.013
ร้อยละของความแปรปรวนสะสม	20.944	40.939	59.376	74.389

จากตารางที่ 3 องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ส่งผลต่อการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืนของชุมชนอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ได้องค์ประกอบ จำนวน 4 องค์ประกอบ และตัวแปร จำนวน 17 ตัวแปร ซึ่งเป็นไปตามกรอบแนวคิดของการวิจัย เมื่อจำเรียงลำดับตามน้ำหนักองค์ประกอบได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การพัฒนาและการจัดการ (DEM) องค์ประกอบที่ 2 การสร้างพื้นฐานและกระบวนการ (BPP) องค์ประกอบที่ 3 การพึ่งตนเองอย่างยั่งยืน (SSR) และ องค์ประกอบที่ 4 การขายและจัดสรรผลกำไร (SPA) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.545 ถึง 0.949 ทุกตัวแปรสามารถอธิบายความแปรปรวนสะสมขององค์ประกอบได้ร้อยละ 74.39

2. ผลการสร้างและสอบความตรงของรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ส่งผลต่อการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืนของชุมชนอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ดังแสดงได้ตามตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์การสร้างและตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ส่งผลต่อการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืนของชุมชนอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

ตัวแปรแฝง	ตัวแปรสังเกตได้	น้ำหนักองค์ประกอบ				R ²
		λ	SE	t-value	β	
DEM						
	MAN	0.80	0.09	8.53	0.57	0.32
	CON	0.44	0.04	10.22	0.66	0.43
	HUD	0.39	0.04	8.77	0.57	0.33
	PBD	0.45	0.04	11.09	0.71	0.50
BPP						
	BUU	0.67	0.07	9.38	0.60	0.37
	NRC	0.57	0.05	10.83	0.68	0.47
	PGD	0.35	0.04	8.81	0.57	0.32
	MIN	0.46	0.05	8.87	0.58	0.33
	PRP	0.35	0.05	6.67	0.45	0.20
	ECB	0.48	0.06	8.15	0.54	0.29
SSR						
	TEC	1.09	-	-	0.66	0.44
	NRE	3.66	0.54	6.82	0.63	0.40
	ECO	0.87	0.13	6.84	0.63	0.40
	SOC	1.53	0.24	6.32	0.55	0.31
SPA						
	PRS	0.16	0.07	2.16	0.14	0.20
	EDU	0.20	0.08	2.57	0.19	0.40
	COS	0.40	0.12	3.35	0.37	0.14
SSR						
DEM		0.16	-	-	0.66	0.50
BPP		0.17	-	-	0.63	0.43
SPA		0.37	0.12	3.14	0.63	0.33

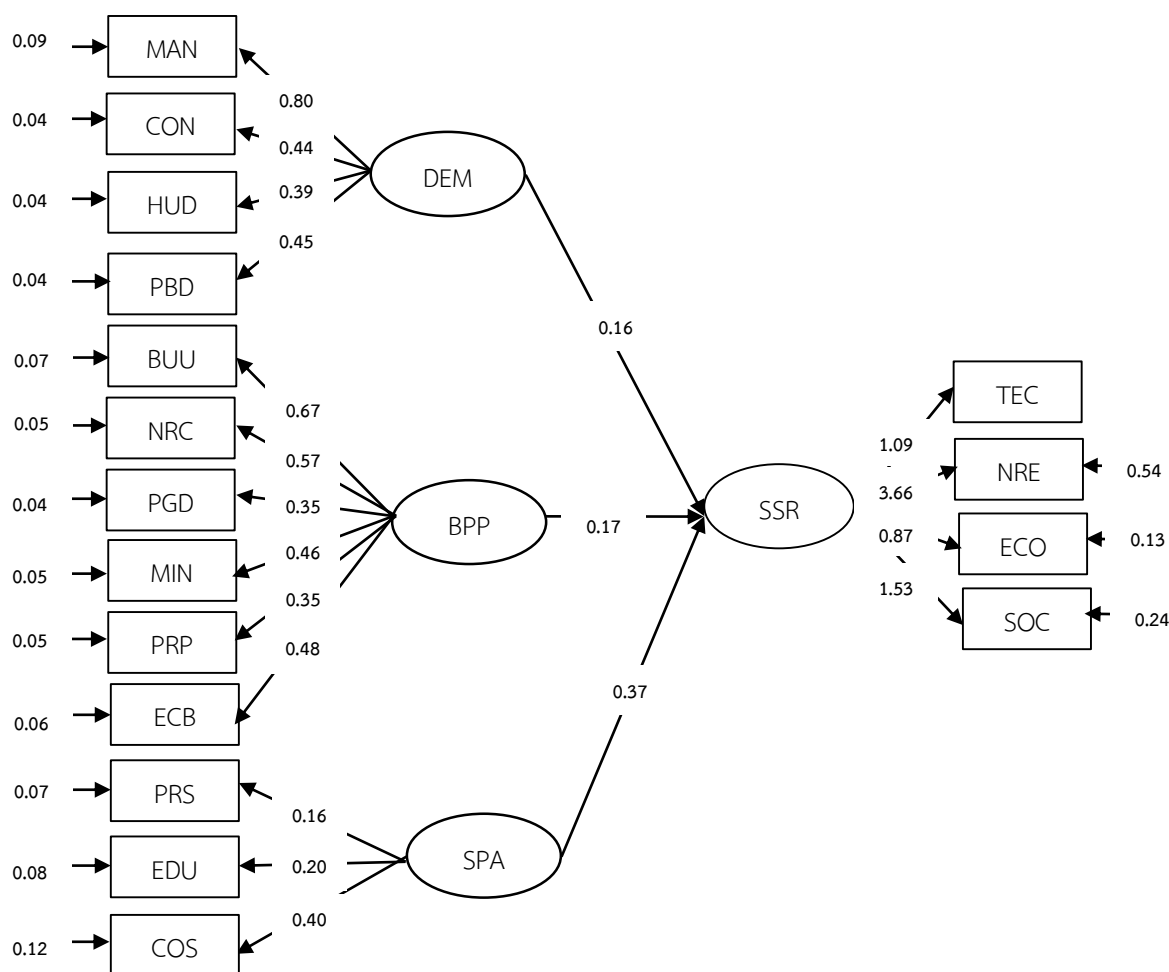
จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบในรูปคะแนนมาตรฐานของรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ส่งผลต่อการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืนของชุมชนอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน(β) ทั้ง 3 องค์ประกอบส่งผลต่อการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืนของชุมชนดังนี้

การพัฒนาและการจัดการ (DEM) การสร้างพื้นฐานและกระบวนการ (BPP) และการขายและจัดสรรผลกำไร (SPA) มีค่าเป็นบวกและมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.66 0.63 0.54 และ 0.63 ตามลำดับ โดยองค์ประกอบทั้ง 3 สามารถอธิบายความแปรปรวนร่วมของการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืนของชุมชนได้เท่ากับร้อยละ 50.00, 43.00 และ 33.00 ตามลำดับ

การพัฒนาและการจัดการ (DEM) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรในรูปของคะแนนมาตรฐานจากมากไปหาน้อยได้แก่ การพัฒนาพื้นฐานทางกายภาพ (PBD) การจัดการบริโภค(CON) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ (MAN) การพัฒนาบุคลากร(HUD) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบในรูปของคะแนนมาตรฐานเท่ากับ 0.71 0.66 0.57 และ 0.57 ตามลำดับ มีความแปรปรวนร่วมกับองค์ประกอบการพัฒนาและการจัดการ (DEM) เท่ากับร้อยละ 50.00 43.00 33.00 และ 32.00 ตามลำดับ

การสร้างพื้นฐานและกระบวนการ (BPP) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรในรูปของคะแนนมาตรฐานจากมากไปหาน้อยได้แก่การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (NRC) การสร้างสาธารณูปโภค (BUU) การมีจิตสาธารณะ(MIN) การรวมกลุ่มอาชีพ (PGD) พื้นฐานทางเศรษฐกิจ (ECB) การแปรรูปผลผลิต (PRP) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบในรูปของคะแนนมาตรฐานเท่ากับ 0.68 0.60 0.58 0.57 และ 0.45 ตามลำดับ มีความแปรปรวนร่วมกับการสร้างพื้นฐานและกระบวนการ(BPP)เท่ากับร้อยละ 47.00 37.00 33.00 32.00 29.00 และ 20.00 ตามลำดับ

การขายและจัดสรรผลกำไร (SPA) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรในรูปของคะแนนมาตรฐานจากมากไปหาน้อยได้แก่ การให้ความสนับสนุนชุมชน (COS) การให้การศึกษา (EDU) และการขายผลผลิต (PRS) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบในรูปของคะแนนมาตรฐานเท่ากับ 0.37 0.19 และ 0.14 ตามลำดับ มีความแปรปรวนร่วมกับองค์ประกอบการขายและจัดสรรผลกำไร (SPA) เท่ากับร้อยละ 40.00 20.00 และ 14.00 ตามลำดับ

ภาพที่ 1 รูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ส่งผลต่อการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืนของชุมชน อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

จากภาพที่ 1 รูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ส่งผลต่อการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืนของชุมชน อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า เมืองประกอบการพัฒนาและการจัดการ (DEM) องค์ประกอบโครงสร้างพื้นฐานและกระบวนการ (BPP) และองค์ประกอบการขายและจัดสรรผลกำไร (SPA) ส่งผลต่อการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืนของชุมชนอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี และรูปแบบสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($X^2=91.11$, $df=106$, $p=0.85$, $GFI=0.96$, $AGFI=0.94$, $RMSEA=0.00$, $SRMR=0.04$)

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ส่งผลต่อการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืนของชุมชน อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ในครั้งนี้ สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบของการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ส่งผลต่อการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืนของชุมชนอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ได้องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ส่งผลต่อการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืนของชุมชน อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 4 องค์ประกอบได้แก่ การพัฒนาและการจัดการ(DEM) การสร้างพื้นฐานและกระบวนการ (BPP) การพึ่งตนเองอย่างยั่งยืน (SSR) และการขายและจัดสรรผลกำไร (SPA) ซึ่งเป็นไปตามกรอบแนวคิดของการวิจัยที่ได้ข้อสรุปเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการที่ตัวแปรองค์ประกอบของการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ส่งผลต่อการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืนของชุมชนที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดเกี่ยวกับชุมชน แนวคิดเกี่ยวกับการพึ่งตนเองของชุมชน และแนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจชุมชน ซึ่งผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ เป็นกรอบแนวคิดสำหรับการดำเนินการวิจัยนั้นเป็นชุดปัจจัยหรือตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เป็นหลักการ แนวคิดที่แสดงความเชื่อมโยงขององค์ประกอบต่างๆ ให้เห็นเป็นภาพหรือข้อความอย่างง่ายเกี่ยวกับการลำดับขั้นตอนการปฏิบัติเชิงแผนผังเป็นรูปธรรมและเป็นระบบ เมื่อนำไปสร้างเป็นตัวแปรและข้อความสำหรับการไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นกลุ่มเศรษฐกิจชุมชน กลุ่มอาชีพผลิตภัณฑ์ชุมชน กลุ่มผู้ผลิตผู้ประกอบการ OTOP กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กองทุนโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) ประจำหมู่บ้าน กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี กลุ่ม/องค์กร/เครือข่ายอื่นๆ แล้วนำมาดำเนินการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจเพื่อสำรวจและระบุองค์ประกอบร่วมที่สามารถอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ค่อนข้างแม่นยำและสอดคล้องกับกรอบแนวคิดในการวิจัย

ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ (สุภาพ สุทธิรักษ์. 2549) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาค เกษตรกรรมแปรรูปอาหารวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่กำหนดความสามารถ ในการทำกำไรของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ตามทฤษฎีสมดุลของการจัดการ (Balanced Scorecard) ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรคือ ระบบการผลิต ความสามารถในการจัดการ การบริการเชิงคุณภาพ ความสามารถเชิงสมรรถนะของพนักงาน ความภักดีของลูกค้าและความพึงพอใจของลูกค้าแต่มีเพียง 4 ปัจจัยเท่านั้นที่ส่งผลโดยตรงต่อความสามารถในการทำกำไรอย่างมีนัยสำคัญ คือระบบการผลิต การบริการเชิงคุณภาพความภักดีของลูกค้าและความพึงพอใจของลูกค้า และยังสอดคล้องกับการศึกษาของ (พรเทพ รัตนเรืองศรี. 2549) ที่ได้ศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในการแก้ปัญหา ความยากจน หมู่บ้านหนองแวงตำบลโนนสะอาด อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น พบว่า การสร้างยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในการแก้ปัญหาความยากจนหมู่บ้านหนองแวงคือ การร่วมสร้างงานอาชีพเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนให้มีความยั่งยืน รวมทั้งจัดระบบสวัสดิการให้กับทุกคนในชุมชนได้แก่ (1) ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนพัฒนาหมู่บ้าน (2) พัฒนากลุ่มเศรษฐกิจชุมชนด้านการบริหารจัดการการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินการให้บรรลุผลตามเป้าหมายและ (3) พัฒนาการดำเนินงานของกลุ่ม

เศรษฐกิจชุมชนเพื่อแก้ปัญหาความยากจนอย่างยั่งยืน ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้ได้ข้อสรุปที่สอดคล้องกันคือ ได้องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ส่งผลต่อการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืนของชุมชนอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 4 องค์ประกอบได้แก่ การพัฒนาและการจัดการ(DEM) การสร้างพื้นฐานและกระบวนการ (BPP) การพึ่งตนเองอย่างยั่งยืน (SSR) และการขายและจัดสรรผลกำไร (SPA)

2. ผลการสร้างและตรวจสอบความตรงของรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ส่งผลต่อการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืนของชุมชน อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า องค์ประกอบการพัฒนาและการจัดการ (DEM) องค์ประกอบสร้างพื้นฐานและกระบวนการ (BPP) และองค์ประกอบการขายและจัดสรรผลกำไร (SPA) ส่งผลต่อการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืนของชุมชนอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี และรูปแบบฯ สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากว่ารูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ส่งผลต่อการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืนของชุมชนเป็นรูปแบบเชิงสาเหตุที่สร้างขึ้นจากทฤษฎีที่เกี่ยวข้องหรืองานวิจัยที่มีมาแล้ว ซึ่งผู้วิจัยได้ทบทวนแนวคิดทฤษฎีจากนักการศึกษาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาได้ค่อนข้างสมบูรณ์ รวมทั้งดำเนินการวิเคราะห์และการสังเคราะห์จนเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยที่ชัดเจนทำให้มองเห็นการเชื่อมโยงทฤษฎีที่วิเคราะห์และสังเคราะห์ได้ทฤษฎีสู่แนวปฏิบัติได้สอดคล้องกับบริบทอย่างแท้จริงจึงทำให้การตรวจสอบโมเดลการวัดหรือการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษา(สุภาพ สุทธิรักษ์. 2551) ที่ทำการศึกษการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนสู่ความเข้มแข็งกรณีดอกได้ประดิษฐ์จากใบยางพาราพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนสู่ความเข้มแข็งมี 2 ตัวแปรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติคือ การมีส่วนร่วมของสมาชิกและชุมชนได้รับผลประโยชน์ และสอดคล้องกับการศึกษาของ (สุภาพ สุทธิรักษ์. 2549) ศึกษาการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาค เกษตรกรแปรรูปอาหารวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่กำหนดความสามารถ ในการทำกำไรของ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ตามทฤษฎีสมดุลของการจัดการ (Balanced Scorecard) ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไร ได้แก่ ระบบการผลิตความสามารถในการจัดการบริการเชิงคุณภาพ ความสามารถเชิงสมรรถนะของพนักงาน ความภักดีของลูกค้าและความพึงพอใจของลูกค้า และปัจจัยที่ส่งผลโดยตรงต่อความสามารถในการทำกำไรอย่างมีนัยสำคัญคือระบบการผลิตบริการเชิงคุณภาพ ความภักดีของลูกค้าและความพึงพอใจของลูกค้า

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผู้ประกอบการกลุ่มเศรษฐกิจชุมชน กลุ่มอาชีพผลิตภัณฑ์ชุมชน กลุ่มผู้ผลิตผู้ประกอบการ OTOP กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กองทุนโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) ควรจะต้องมีการรวมกลุ่มเพื่อหาตลาดในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์และพัฒนาความสามารถในด้านการจัดการพัฒนาความสามารถเชิงสมรรถนะของพนักงาน พัฒนาเทคโนโลยีการผลิตและการวิจัยเพื่อการพัฒนา

2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือภาครัฐควรนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายสำหรับการส่งเสริมและพัฒนากลุ่มเศรษฐกิจชุมชน ตลอดจนให้การสนับสนุนปัจจัยพื้นฐานต่างๆ ให้กับกลุ่มเศรษฐกิจชุมชน โดยการตั้งศูนย์พัฒนาบุคลากร มีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลทางธุรกิจ และคำแนะนำทางการเงิน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การสร้างรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ส่งผลต่อการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืนของชุมชน อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ควรมีการวิจัยที่ใช้ระเบียบวิธีวิทยาการวิจัยเชิงคุณภาพ อาทิเช่น การสังเกต การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่มในการพัฒนารูปแบบหรือมีการศึกษาการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method) ทั้งวิธีวิจัยเชิงคุณภาพร่วมกับวิธีวิจัยเชิงปริมาณ

2. ควรมีการพัฒนารูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ส่งผลต่อการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืนของชุมชน อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี มีการวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม (PAR) หรือการวิจัยและพัฒนา (R&D)

กิตติกรรมประกาศ

รายงานวิจัยเรื่อง “รูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ส่งผลต่อการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืนของชุมชน อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี” ฉบับนี้ก่อเกิดขึ้นมาและสำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาจาก ดร.ณรงค์เดช รัตนานนท์เสถียร อธิการมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ที่ให้ความกรุณาในการสนับสนุนทุนสำหรับการวิจัย ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งและถือเป็นพระคุณอย่างยิ่ง ขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาไว้เป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ในระดับชั้นปีที่ 4 กรุณาให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนกัลยาณมิตรทางวิชาการที่เป็นผู้ร่วมวิจัย ซึ่งได้แก่ อาจารย์บุษบา สังข์วรรณ และอาจารย์เพ็ญจันทร์ โมฬีเพ็ท ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ให้อำนาจใจ ช่วยเหลือสนับสนุน และอำนวยความสะดวกมาโดยตลอดจึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

เอกสารอ้างอิง

นางลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). **โมเดลลิสเรล: สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พรเทพ รัตนเรืองศรี. (2549). **ยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในการแก้ปัญหาความยากจน หมู่บ้าน**

หนองแวง ตำบลโนนสะอาด อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขายุทธศาสตร์การพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการวิจัยประเมินผล เรื่อง ศักยภาพการทำธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรเพื่อ
การตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. (สกต.) และบริษัท ไทยธุรกิจเกษตร จำกัด (TABCO). โดยสถาบันวิจัย
เพื่อการพัฒนาประเทศไทย (Thailand Development Research Institute Foundation :
TDRI). พฤษภาคม 2553.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงานกฤษฎีกา. (2560) แผนพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ.2560-2564. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ : กรุงเทพฯ

สุภาพ สุทธิรักษ์. (2549). การพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตเกษตร กรณีแปรรูปอาหาร.
กรุงเทพฯ : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร.

สุภาพ สุทธิรักษ์.(2549). การพัฒนาวิสาหกิจชุมชนสู่ความเข้มแข็ง กรณีดอกไม้ประดิษฐ์จากใบยางพารา.
กรุงเทพฯ : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร.

Kaiser, H. F. (1974). An index of factorial simplicity. *Psychometrika*, 39, 31–36.

